

ቆልዑ ሓተቲ ዑቕባ ኣብ ስርዓተ ትምህርቲ ሃገረ እስራኤል
ቅድመ - ትምህርትን መባእታዊ ደረጃ ትምህርትን

ጸብጻብ ናይ'ዚ ዓውደ መጽናዕቲ ዝሕብሮ፣ ቀረባትን ፡ብድሆታታን ቆልዑ ናይ ሓተቲ ዑቕባ ኣብ ስርዓተ ትምህርቲ ቅድመ ትምህርን(ጋን) መባእታዊ ደረጃ ትምህርትን ነቶም ብምምሕዳር ከተማን ምኒስትሪ ትምህርቲ እናትመወሉ ዝካየዱ እዩ።

ኣብዚ ዓውደ መጽናዕቲ ዘሎ ሓበሬታ ብመሰረት ምስ መምሃራን፡ ናይ መንግስቲ ሰብ ስልጣንን ምስ ቆልዑ ናይ ሓተቲ ዑቕባ ዝሰርሑ ሰብ ማያን ዝተገብረ ቃለ ምልልስ(ቃለ መጠይቕ) ኮይኑ ብፍላይ ድማ ኣብ ከተማ ቴል አቪቭ ዘተኮረ እዩ።

እዚ ጸብጻብ ዝጸሓፉ ኣካልት ወይ ትካላት ድማ ፡-

*ትካል ኣሳፍ - ASSAF-Aid Organization for Asylum seekers in Israel

*ቤት ንባብ ጋርደን (ብልሙድ ኣጸወዎዓ ቤት ንባብ እንዳ ሳዕሪ) - Garden library።

ኣስታት 30,000 ዝኾኑ ካብ ሃገራት ኤርትራን ሱዳንን ዝመጹ ሓተቲ ዑቕባ ኣብ እስራኤል ይነብሩ ኣለዉ። ክሳብ 2018 ኣከባቢ 14,000 ዝኾኑ ሓተቲ ዑቕባ ኣብ ቴል አቪቭ - ጃፋ ይነብሩ።ብቐንዱ ድማ ኣብ ነሽ ሻናን፡ ሃቲክሻን ሻፒራን ዝበሃሉ ክፋላት ቴል- አቪቭ ከተማ ይነብሩ። ብተወሳኺ ድማ ኣስታት 2500 ዝኾኑ ሓተቲ ዑቕባ ኣብ ፒታኽ ቲክቫ፡ ብተወሳኺ ድማ ውሑድ ዝቐጽሮም ኣካላት ናይ'ዚ ሕብረተሰብ ኣብ ነታንያ፡አራድ፡ኤላት፡ብነይ ብራክን ኢዮሩሳሌምን ይነብሩ። ኣብ ካልኦት ከተማታት ድማ ካብ ዓሰርተታት ክሳብ ኣማኢት ቁጽሪ ዘለዎም ሓተቲ ዑቕባ ይነብሩ።

ክሳብ መወዳእታ ናይ 2018 ኣብ እስራኤል ብግምት 10,000 ዝኾኑ ካብ ሓተቲ ዑቕባን ናይ ስራሕ ስድተኛታት ዝተወልዱ ቆልዑ ይነብሩ።መብዛኦቲኦም ካብዚኦም ድማ ኣብ እስራኤል ዝተወልዱ ዕድሚኦም ድማ ካብ 10 ዓመት ንታሕቲ እዩ። ብገምጋም 7000 ካብዘም ትሕቲ ዕድመ ቀልዑ ኣብ ደቡባዊ ክፍል ናይ ቴል አቪቭ ይነብሩ። ኣብ እስራኤል ኩሎም ቆልዑት ድሕረ ባይትኦም ብዘይገድስ ኣብ ስርዓተ ትምህርቲ ናይታ ሃገር ብዘይኣፈላላይ ምስ እስራኤላውያን ቆልዑ ክመሃሩ ምሉእ መሰል ኣለዎም። መብዛኦቲኦም ቆልዑ ብመኻንያት ሕጊ ዘፍቅዶ ኣብ ኣብያተ ትምህርቲ ከም ነፍሲ ወከፍ ቆልዓ ዝመሃሩ እኳ እንተኾኑ፡ እቶም ዝመሃሩ ቆልዑ፡ ወለዶም፡ ኣብ ቤተምህርቲ ዝከታተልዎም ሰብ ሞያን(መምሃራን፡ካዮድቲ ስርዓተ ትምህርቲ) ኣዘዮም ከበድቲ ብድሆታታ ከምዘጋጥሞም ብሩህ እዩ።

መስርሒ ፍቓድ ዘይብሎም (ካብ ቁጽጽር ወጻኢ ዝኾኑ) መውዓሊ ህጻናት (ካብ 0 ክሳብ 3 ዝዕድሚኦም) “ብመኻንያት ቆልዑ ዝፍለጥ”

ቅድሚ ቅድመ-ትምህርቲ ምጅማሮም 3 ዓመት ዝዕድሚኦም ብዙሓት ቆልዑ ናይ ሓተቲ ዑቕባ ኣብ ናይ መስርሒ ፍቓድ ዘይብሎም “ብመውዓሊ ህጻናት” ዝፍለጡ ወይ ድማ “ መኻንያት ቆልዑ” ይጽንበሩ ወይ ይእለዩ። እቶም ኣብተን ትካላት ዝሰርሑ/ ዝሰርሑ ወይ ድማ ቆልዑ ዝኣልዩ/ ዝኣልዩ ኣብ ኣተኣላልያ ቆልዑ ይኹን ስርዓተ ትምህርቲ ዝኾነ ስልጠና ይኹን መስርሒ ፍቓድ ዘይብሎምን እዮም። መብዛኦቲኦም ቆልዑ ኣብቲ መዓልታዊ መውዓሊኦም ንነዊሕ ሰዓታት ይጸንሑ። መብዛኦቲኦም እዋን ድማ ኣብ ኣዘዩ ብዝሒ ህጻናት ዘለውዎን ብሓንጉ/ ሓደ ኣላዪን ይእለዩ። ኣብ ደገ ወጺኦም ክጸወትሉ ዝኽእሉ ቦታ ስለዘይረኽቡ ኣብ ደገ ወጺኦም ከይተጻወቱ ግዚኦም ይሕልፍዎ፡ ከምውጽኢቱ ድማ ምሉእ መዓልቲ ኣብ ዓራት ደቂባም ጸሓይ የዕርብዎ። ኣብ ኣጋ ምሸት ድማ ኣብ'ቲ ብምምሕዳር ከተማ ዝምወል መውዓሊ ህጻናት(ጋን) ዝወዓሉ ይሕወስዎም ። እቶም ኣብቲ ብምምሕዳር ከተማ ዝምወል

መውደብ ህጻናት(ጋን) ዝውዳሉ ኣብቲ ዝውዳልዎ ዝወሃብ ቅድመ ትምህርቲ ክሳተፉ ዘይከኣሉቲ ቀንዲ መኻንያት ቁጠባዊ ጸገም፡ ወይ ድማ ኣብቲ ዝውዳልዎ ቅድመ ትምህርቲ ክረኽቡሉ ዝኽእሉ መደባት ብዘይምህላው እዩ። እዚ ጸገም ድማ ቁጽሪ ናብቶም መኻንያን ቆልዑ ዝኸዱ ብዝሒ ዮግድዶን ከምዝኸብድ ይገብሮን።

ብቴል-ኣቪቭ ዩኒቨርስቲ (ብቤት ትምህርቲ ስነ- ኣእምሮ) ዝተገብረ ዓውደ መጽናዕቲ ከምዝሕብሮ “ ውጽኢት ናይ ዝተናውሐ ኣብ መገልገሊታት ምጽናሕ እቶም ዘጋጥሙ ጉድለታት ኣዝዮም ከበድትን፡ ከም ሳዕቤናቶም ድማ ኣብ ዝተናውሐ እዋን ኣብ ዕቤት ሃጻናት ዓቢ ጉድኣት ከምዘውርዱ ዝሕብሩ እዩ። ማዕረ ማዕረ ምስቲ ኣብ ስርዓተ ዕብዮቶም ዘውርዱ ጉድኣት ድማ፡ ህጻውንቲ ናብ መኻንያን ቆልዑ ምስዳድ ብዓቢኡ ንሂወቶም ኣብ ሓደጋ ይእትዎ። ኣብዘን ዝሓለፉ ውሑዳት ዓመታት ብመኻንያት ኣብቲ ኣብዘን ወሃብቲ ኣገልግሎት(መኻንያን ቆልዑ) ዘሎ ኩነታትን፡ ህጻውንቲ ግቡእ ኣገልገሎት ብዘይምርከቦምን ውሑዳት ዘይኮኑ ቆልዑ ሂወቶም ስኢኖም ይርከቡ።

እዚ ሞት ናይዞም ህጻውንቲ ዘስዓቦ ሓደገኛን ኣሰንባድን ኩነታት፡ ኣብ 2015 መንግስቲ እስራኤል ብጠቕላላ ናይ 14,000,000(ዓሰርተ ኣርባዕተ ሚልዮን ሸክል)ንኣርባዕተ ዓመት ዝኸይድ ቁጽጽር ዝግበረሎም ሕጋውያን መውደብ ህጻናት መተካእታ ናይቶም ዘይሕጋውያን መውደብ ህጻናት ክምስረቱ(ክትከሉ) ወሲኑ። ክሳብ ሰነ 2019 4(ኣርባዕተ)ቁጽጽር ዝግበረሎም ሕጋውያን መውደብ ህጻናት ኣብ ቴል- ኣቪቭ ተመስሪቶም። እዞም ዝተመስረቱ 4 ትካላት ድማ ን600 ህጻናት ጥራይ ኣገልገሎት ይህቡ።ስለዝኸነ ድማ፡ መብዛሕትኦም ቆልዑ ክሳብ ሕጂ ኣብ'ቲ ዘይሕጋዊ መውደብ ቆልዑ ዝእልዩ ዘለዉ። ብዘለና ኣፍልጦ ድማ እቲ ብመንግስቲ ዝተሰልፀ ባጀት ኩሉ ኣብ ጥቕሚ ከምዘይወደብ እዩ።

ብድሆታት ኣብ'ቲ መንግስታዊ ስርዓተ ትምህርቲ፡ ቅድመ-ትምህርትን ናይ መባእታ ደረጃ ቤት ትምህርትን

ቆልዑ ዕድሚኦም ሰለስተ ዓመት ምስ ኣኸለ ኣብቲ ብምምሕዳር ከተማ ዝእለ ቅድመ ትምህርቲ (ጋን) ክጽንበሩ መሰል ኣለዎም። ብዙሓት ቆልዑ ናይ ሓተቲ ዑቕባ ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ደንጉዮም ይጅምሩ። ብማእከላይ ገምጋም ካብቶም ከምኦም ሓደ ዝዕድሚኦም እስራኤላውያን ቆልዑ ክልተ ወላውን ሰለስተ(3) ዓመት ድሒሮም ይጅምሩ። ዓቢ ሳዕቤን ናይዚ ድማ ግዚኦም ኣብ ዘይሕጋውያን መውደብ ቆልዑ ይሕልፍዎ። ከም ውጽኢቱ ድማ ኣብ ብዙሓት መዳያት ከበድቲ ጸገማት ዮርእዩ፡ ገለ ካብኡ ኣብ መባእታዊ ወይ መሰረታዊ ነገራት ኣብ ምስታፍ ይሸገሩ (ንኣብነት መብዛሕትኦም ርሳስ ወይ ፒሮ ምሓዝ፡ ወይ ድማ ኣዝዮም ቀለልቲ ዝኾኑ ናይ ቆልዑ ጸወታ ኣብ ምስታፍ)፤ ኣብ ናይ ቋንቋ ዕቤቶም ይድንጉዩ፡ ናይዚ ቀሊል ኣብነት ድማ ምስ ስድራቤቶም፡ መምሃራኖም ክራዳድኡ ወይ ሓሳብቶም ክገልጹ ስለዘይክእሉ ዓቢ ናይ ባህሪ ጸገም ይፈጥሩ።

ናይ ቅድመ-ትምህርትን ናይ መባእታ ደረጃን መምሃራን ፡እዞም ቆልዑ ቀዳማይ ደራጃ ኣብ ዝጅምርሉ እዋን ትምህርቲ ክጅምሩ ድሉዎት ኣይኮኑን ይብሉ (እቲ ቀዳማይ ክፍሊ ከጀምሮም ዝኽእል ድልውነት ኣየማልኡን)። መብዛሕትኦም እቶም ህጻናት ኣብ ክፍሊ ኮፍ ናይ ዘይምባል ጸገማት፡ ምስ ግሩፕ ሓቢሮም ክሰርሑ ዘይምኽኣል፡ ናይ ኢቭራይስጥ ፊደላት ከለልይዎም ዘይምኽኣል፡ ካብ 1 ክሳብ 10 ክቐጽሩ ዘይምኽኣልን ብርዲ(ርሳስ/ፒሮ) ብግቡእ ክሕዙ ዘይምኽኣልን ካልኣትን። ቆልዑ ኣብ ቤት ትምህርቲ ኣዝዩ ውሕድ ወይ ውሑን ኣፍልጦ ናይ ቃላት ኣለዎም፡ ምስ ኣብ ናቶም ዕድሙ ዘለዉ እስራኤላውያን ቆልዑ ፍልጠቶም ክወዳደር እንከሎ ድማ ኣዝዩ ትሑት እዩ። እዚ ጸገማት እዚ ዘበገሶ

ጠንቅታት ድማ አዝዩ ልዑል ዝኾነ ብስጫት ድሕሪ ምሕዳሩ ተመሃሮ ቆልዑ ኣብ'ቲ ናይ ትምህርቲ መስርሕ ተስፋ ከምዝቐርጹን ካብኡ ሓሊፉ እዉን ተመሃሮ ቆልዑ ናይ ሕርቃንን ጎነጽን (ምትህርራም፡-ሓይሊ ዝተሓወሰ) የንጸባርቑ። መብዛሕትኦም ቆልዑ ኣብ ስሩዕ ትምህርቲ ኣይርከቡን ብዙሕ ማዕልታት ድማ የብኩሩ።

ኣብ ስርዓተ ትምህርቲ ዝሰተፉ ኣካላት፡ ነቲ ዝተፈጥረ ሃጻፋትን ሕጽረታታን ምምላእ፡ ናይ ባህሪ ጸገማት ከመሓይሹ ኣብ ምሕጋዝ፡ ኣብ ዝገብርዎ ናይ መጽናዕቲ መደባት ንቆልዑ ሓተቲ ዑቕባ ብዝርደኦምን ብዝጠቀሙምን ኣብ ምድላው ኣበርቲምዎ ይሰርሑ። ነዚ ክገብሩ ድማ ናይ ቀረባት ሕጽረት ጸገም የጋጥሞም። ገለ ገለ ቤት ትምህርትታት ካብ ገብረቲ ሰናይ ነቲ ዘጋጥሙን ሃጻፍ ንምሽፋን ሓገዝ ይሓታ። እቲ ዝሓተትኦ ሓገዝ ድማ ናይ ቋንቋ ምትርጓምን ኣብ ቆልዑ ሓተቲ ዑቕባ ዝራኣዩ ጸገማት ኣብ ምልላይን ኣዝዩ ሓገዝ ዘድልዮም ድማ ኣብ ምሕጋዝ የውዕልኦ።

ፍሉይ ሓገዝ ዘድልዮም ህጻናት

እቲ ዝለዓለ ቁጽሪ ኣብ ቆልዑ ዝርከብ ስምዒታውያንን ናይ ክረዳደኡ ዘይምኽኣል ፡ዝሕታለ ናይ ዕብዮት፡ ናይ ባህሪ ጸገማት ዘጽንዑ ዓቢ ቁጽሪ ዘለዎም ናይቲ ዓውዲ ሰብ ሞያ (ክኢላታት ናይቲ ዓውዲ) የድሊ።ትሕቲ 5 ዓመት ዝዕድሚኦም ቆልዑ እሞ ኽኣ መድሕን ናይ ጥዕና ምስ ዝህልዎም ኣብ **ጩንፈር ዕብዮት ቆልዑ** ኣካል ናይቲ ናይ ጥዕና ትካል(ኩፓት ኾሊም) ዘድሊ መርመራ ክግበረሎም ምሉእ መሰል ኣለዎም። ቆልዑ ልዕሊ 5 ዝዕድሚኦም መድሕን ናይ ጥዕና ዘይብሎም እውን እንተኾኑ ብናይ **ስነ-ኣእምሮዊ ናይ ትምህርቲ ኣገልግሎት** (EPS) ዘድሊ መርመራ (ሓገዝ) ክግበረሎም ይኽእል።

መብዛሕትኡ ግዜ ቆልዑ ትሕቲ 5 ዝዕድሚኦም መድሕን ናይ ጥዕና ስለዘይብሎም ዘድሊ መርመራ (ምክትታል) ኣይረኽቡን። በዚ መኽንያት ድማ ኣብ ግዚኡ ዘድልዮም ሓገዝ ኣይረኽቡን ጥራይ ዘይኮነ ኣብ'ቲ ንዕኡም ዝጠዕምን ዝሰማማዕን ቅድመ ትምህርቲ ማእከላት ክጽንበሩ ዕድል ኣይረኽቡን። እቶም ኣብ'ቲ እኹል ዕድመ ናይ ትምህርቲ ምጅማር ዝበጽሑ ቆልዑ፡ እሞ መድሕን ናይ ጥዕና ዘይብሎም **ስነ-ኣእምሮዊ ናይ ትምህርቲ ኣገልግሎት(EPS)** ነቲ ዘጋጥሞም ጠለብ ናይ ምክትታል ሓገዝ ዘድልዮም ብዝሒ ቆልዑ ንምምላእ ይሸገሩ። በዚ መሰረት ድማ ኣዝዮም ውሑዳት ቆልዑ ናይ ምክትታል ሓገዝ ይረኽቡ።ብዘሎ ሕጽረት ቀረባት፡ ወላ እቶም ምክትታል ዝተገብረሎም ቆልዑ እውን እቲ ንዕኡም ዘድልዮም ዝተፈላለዩ ሓገዛት ከይረኽቡ ይተርፉ። ገለ ካብኦም ውልቃዊ ሓገዝ፡ተውሳኺ ትምህርቲ፡ ናይ ስነ ኣእምሮ ፍወሳ ወይ ድማ እርማት ኣመሃህራ ዝኣመሰሉን እዮም። ናይቲ ዓውዲ ክኢላታት ከምዝሕብርዎ ድማ እቲ ንዕኡም ንምክትታል(ንመርመራ) ዝዳለዉ ኣገባባት ኩሉ ግዜ ኣድማዒ ወይ ድማ ልክዕ ዘይምኺኑ እዩ። ናይዚ መኽንያት ድማ እቲ ኣብ ባይታ ዝጸንሐ ፍሉይ ንመጽናዕቲ ዝሕግዝ ኣገባብ ምስ ሕብረትሰብ ናይ ሓተቲ ዑቕባ ዘይሰማማዕ ወይ ዘይቃዶ ምኺኑ (ንዕኡም ኢሉ ዝተዳለወ ዘይምኺኑ) እዩ።

ሓደ ቆልዓ ሓገዝ ከምዘድልዮ ምስ ተለለየ፡ ነቲ ጉዳይ ዝከታተሉ ኣካላት (ሰራሕተኛታት) ብዛዕባ ነቲ ቆልዓ ዘድልዮ ናይ ሓገዝ መስርሓት ምስ ስድራ ቤት ናይቲ ቆልዓ ክረዳደኡ ብዙሕ ይሸገሩ። ከም ተውሳኺ ድማ እቶም ሓገዝ (ምክትታል) ዘድልዮም ቆልዑ ወይ ተመሃሮ “ውሁድ ዝኮነ ናይ ኣፈዋውሳ ሓገዝ” ኣብ ዝተፈላለዩ ክፋላት ናይ ከተማ ዝውሃብ ብምኺኑ፡ ወለዲ ናይቶም ቆልዑ ድማ ብዘለዎም ርኡይን ርዱእን ብመኽንያት ስራሕ ናይ ግዜ ሕጽረት፡ ፋይናንስያዊ ጸገማትን ቆልዑ እቲ ክረኽብዎ ዝግብኦም ጥዕናኣዊ ሓገዛት ከይረኽቡ ይተርፉ።

ክትግበሩ ዘለዎም ነገራት

1) ካብ ሓተቲ ዑቕባ ዝውለዱ ቆልዑ ምስ እስራኤላውያን ቆልዑ ናይ ግድን ሓቢሮም ክመሃሩ ኣለዎም።

ብምኽንያት ዘርኢ፡ ሕብረ ቆርባት፡ መበቆላኣዊ ዓሌትን ዜግነት/መንነት ምፍላይ ቆልዑ ኣብ ትምህርትን ቅድመ ትምህርትን ኣብ እስራኤል ሕጋዊ ኣይኮነን፡ ግን ኣብ ብዙሓት ጉዳያት ቆልዑ ናይ ሓተቲ ዑቕባ ካብ እስራኤላውያን ቆልዑ ምፍላይ ኣብ ትምህርቲ ኮነ ንዕኡም ዝመስሉ ጉዳያት ህልው እዩ። ምፍላይ ቆልዑ ኣብ ዕብዮቶም ኣዝዩ ከቢድ ሃስያ የስዕብ ።

በዚ መኽንያት እዚ፡ ካብ ሓተቲ ዑቕባ ዝውለዱ ቆልዑ ምስ እስራኤላውያን ቆልዑ እቲ ዘድልዮም ሓገዝ እንዳሃብኩን ተሪፍዎም ዘሎ እንዳመለእኩን ናይ ግድን ሓቢሮም ኣብ ሓደ ክፍሊ ክመሃሩ ኣለዎም።

2) ኣለይቲ ቆልዑ ጥቡቕ ቁጽጽር ክግበረሎም/ክግበረሉን ኣለዎ።

እዚ ጉዳይ ዝምልከቶም ሰብ መዚ ናይ ግድን ነቲ መውዓሊ ህጻናት ዝእለዩሉ ቦታ ውሕስነቱ፡ጥዕንኡ ዝሓለወ፡ ንዕብዮት ቆልዑ ዝምችእ ኩነተት ዘማልኦ ምኪኑ ምክትታል ክግበረሉ ኣለዎ። ዘይውሕስ መውዓሊ ቆልዑ ድማ ክዑጹ ኣለዎ።

3) ኣብ መንጎ ወለዲን መምሃራንን ጥቡቕ ርክብን ፡ ሓብሬታን ክህሉ ኣለዎ።

ኣብ ስርዓተ ምምህርና ተዋፊሮም ዘለዉ ኣካላት ምስ ወለዲ ብንጹር ንቆልዑ ዘድልዮም ጠለባትን ሓገዛትን መታን ብግቡእ ክረዳዱ ናይ ግድን ናይ ምትርጓም ኣገልግሎት ክረኽቡ ኣለዎም። ኣብዚ ግዜ እዚ መምሃራን ንወለዲ ብዛዕባ ኩነታት ደቆም ክሕብርዎምን ፡ ክፍልጥዎምን፡ ንደቆም ዝምልከት ወረቓቕቲ ክፈረምዎምን ኣዝዮም ይሸገሩ ኣለዉ። ከምኡ እውን ወለዲ ደቆም እንታይ የድልዮም ክርድኡ ይኹን ካብኡም ዝድለ ጠለባት ዝማለእ እንታይ ምኪኑ ስለዘይርድኡ፡ ብዛዕባ ኩነታት ደቆም ኣብ ትምህርታዊ መዳይ ዘሕቲሎም ወይ ጽቡቕ ኣለዉ ምሉእ ኣፍልጦ ኣይህልዎምን።

4) ኣለይቲ ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ይኹን ኣብ ስሩዕ ትምህርቲ ዘለዉ ፍሉይ ስልጠና የድልዮም

ቅድመ ትምህርቲ ይኹን ኣብ ስሩዕ ትምህርቲ ተመዲቦም ዝሰርሑ ዘለዉ መምሃራን ስሩዕ ስልጠና ብዛዕባ ወጻእተኛታት የድልዮም ኣሎ። እዚ ማለት ሓድሽ ባህሊ፡ቋንቋ፡ ፍሉያት ባህርያት፡ ድሌታት ቆልዑ ብግቡእ ምፍላጥን የጠቓልል።

5) ቅድመ ትምህርትን ምዱብ ትምህርትን ምድልዳልን ተወሰኽቲ ቀረባትን የድልዮም።

ብምኽንያት ንካብ ሓተቲ ዑቕባ ዝውለዱ ቆልዑ ዘጋጥሞም ብዙሓት ብድሆታት፡ እቶም ንዕኡም ዘገልግሉ ቤት ትምህርትን ቅድመ- ትምህርትን ክሕይሉን(ክድልድሉ) ተወሳኺ ቀረባትን ሓገዛትን ክወሃቡም ኣለዎ። ህጹጽ ናይ ምትርጓምን ናይ ማእከልነትን ጠለብ(ተደላይነት)፡ ፍሉይ ስልጠና ነቶም ኣለይቶምን ንጎረ ገዲፍካ፡ ተወሰኽቲ መምሃራን ክቕጽሩን ኣብ ክፍሊ ክርከቡን፡ ብፍላይ ብፍላይ ኣብ ፍሉይ ኣተኩሮ ዘድልዮም ክፍልታት ምንባብን ምጽሓፍን ቋንቋ ኢብራይስጥ እዚ ማለት ኣብ ትምህርቲ ቋንቋ ኢብራይስጥ ዘተኮረ።

ስድራቤት ክገብርዎም ዘለዎም ነገራት

1. ኣብ መውዓሊ ቆልዑ ዘጋጥም ነገራት ብጥቡቕ ምቁጽጻርን ምክትታልን

ውላድካ/ውላድኪ ናብ መውዓሊ ህጻናት(ቆልዑ) ዝኸይድ እንተኾይኑ፡ ኩሉ ግዜ እቲ እቶም ቆልዑ ዝጥቀምሉ መሰላጥያ ውሕሰነቱ ፡ እቶም ህጻውንቲ ስሩዕ ዝኾነ ኣካይዳ ከም ኣብ ደገ ምጽዋት፡ጥዑይ ኣመጋግባን ቀጻልነት ዘለዎ ንዕብይቶም ዝሕግዝ ምትብባዕ ዘለዎ ንጥፈታት ዘማልአ ምኻኑን ዘይምኻኑን ምክትታል ክትገብሩ ኣለኩም። እኹላት ኣለይትን እቶም ህጻውንቲ ድማ ኣከለዊ ዓመጽ(ማህረምትን ጸርፍን) ዘይበጽሑም ምኻኑ ኣረጋግጹ።

2 ምስ ኣብ ቅድመ-ትምህርቲ ንውላድካ/ኪ ዝምህሩ ተዛራረብ/ቢ

ብዝተኸለ መጠን ምስ መምህራን ናይቶም ህጻናት ርክብካ/ኪ ኣዕብን ተዛራረብን። እቲ/እታ ህጻን ኣብ እዋን ትምህርቲ ከመይ ከምዝወዓለ/ት ሕተት/ቲ። ጸገም ኣብ ዝፈጥርሉ ግዜ ድማ መዓስን፡ኣበይን፡ብኸመይን ምኻኑ ኣረጋግጹ፡ ኣብ ግዚኡ ድማ ቀልጢፍካ/ኪ ፍትሓዮ።ነቲ መምህር ድማ ገጽ ንገጽ ወይ ተሌፎን ብምድዋል ክትዘራረቡም ትኸእል።

3 ውላድካ/ውላድኪ ኣብ ትምህርቲ ከመይ ይኸይድ ከምዘሉ ኣረጋግጽ/ጸ

ምስ ናይ ውላድካ መምህር ናይ ቤት ትምህርቲ ክትዘራረቡ ፈትንን ኣብ ክፍሊ ዝገብርዎ ተሳትፎን ብዝተኸለ ድማ ንዝተዋህበዎ ናይ ትምህርቲ ዕዮ ገዛ ፍለጥ። ምስ ናይ ሓላፊ ክፍሊ መምህሮም ወይ ናይ ቤት ትምህርቲ ዳይሬክተር ከም ኣገዳስነቱ ክትዘራረቡ ትኸእል።

4 ውላድካ/ኪ ኣብ ምዱብ ግዜ ኣብ ቤት ትምህርቲ ከምዝርከብ ኣረጋግጽ/ጸ

ኣብ ሃገረ እስራኤል ንውላድካ ኣብቲ ምዱብ ግዜ ናብ ቤት ትምህርቲ ዘይምስዳድ ኣንጻር ሕጊ እዩ። ነቲ ቆልዓ ኮነ ነቲ ቤት ትምህርቲ ኣብ ምዱብ ግዜ ኣብ ቤት ትምህርቲ ምርካብ ኮነ፡ብመሰመር ናይ ኢንተርኔት ኣብ ዝወሃብ ትምህርቲ ምርካብ ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ። ንውላድካ/ኪ ናይ ትምህርቲ ልማድን ክህልዎን ጥዑይ ዝኾነ ናይ ኣመሃህራ ኣመል ከማዕብልን ይሕግዞ ጥራይ ዘይኮነ፡ ኣብ ቀጻሊ ምዕባላ፡ዓወት፡ዕብይት ናይቲ ህጻን ኣዝዩ ሓጋዚ እዩ።

5 ምስ ውላድካ/ኪ ተጻውትን ተዘራረብን

ምስ ውላድካ/ኪ ብቋንቋ ኣዲኡ ምዝርራብ ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ። በዚ መንገዲ ድማ ውልድካ/ኪ ቋንቋ ኣዲኡ ይመልኽን ከምኡ ድማ እቲ ቅኑዕ ዝኾነ ቋንቋ ኢብራይስጥ ይፈልጥ። ኩሉ ግዜ ንውላድካ/ኪ ከመይ ከምዝወዓለ ሕተት/ታን ኣብ ግዚኡ ክፍታሕ ዝለዎ ነገር ድማ ፍትሓዮ። ብሓባር ምስ ውላድካ/ኪ ተጻውትን ናይ ሓባር ንጥፈታት ድማ ኣካይድ።

ASSAF (ኣሳፍ) ንስደተኛታትን ሓተቲ ዕቕባን ኣብ እስራኤል ረዲኤት ዝህብ ትካል ኣብ 2007 ዓ.ም ተመስሪቱ። ሓተቲ ዕቕባ ናይ ስነ ኣእምሮ ሓገዝ ክረኽቡ ኣብ ምግባርን መሰሎምን ናይ ዕቕባ ሕትኣምን ዝረኽቡሉ መንገዲ ኣብ ምጥጣሕን ምስ መዚ ብምትሕብባር ዝሰርሕ ዘይመንግስታዊ ትካል እዩ።

Adi Drori Avraham, Public Awareness and Advocacy Program Director at ASSAF, adi@assaf.org.il

The Garden Library (בֵּית גַּנְוָה לְסִפְרֻת) נשמה להגדלת תודעת הציבור ופיתוח תרבות קהילתית. הוקמה בשנת 2009 כמרכז מידע וחינוך. בית גנבה לספרות מיישמת תוכניות חינוך ופיתוח קהילתי. מטרתה להגדיל את תודעת הציבור ופיתוח תרבות קהילתית. מטרתה להגדיל את תודעת הציבור ופיתוח תרבות קהילתית. מטרתה להגדיל את תודעת הציבור ופיתוח תרבות קהילתית.

Dafna Lichtman, CEO of The Garden Library, dafna.gardenlibrary@gmail.com